

KARL
JALE EIDEM
POLJAREVIUS
LASTEN-
SAIRAALA

Lastensairaala

Karl Eidem &
Jale Poljarevius

Lastensairaala

Suomennos: Anssi Alanen

SAGA Egmont

Lastensairaala

Translated by
Anssi Alanen

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2019, 2021 Karl Eidem, Jale Poljarevius and SAGA Egmont

All rights reserved.

ISBN: 9788728238431

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser. SAGA Egmont

www.sagaegmont.com

Saga Egmont - a part of Egmont, www.egmont.com

“This is the room, the start of it all,
No portrait so fine, only sheets on the wall,
I've seen the nights, filled with bloodsport and pain,
And the bodies obtained, the bodies obtained.”

Joy Division, “Day of the Lords”

Johdanto

KAKSI SISARUSTA

Sisarukset eivät tienneet, että heitä tarkkailtiin, kun he puhuivat matalaan ääneen keskenään. Sairaalan sisällä useisiin paikkoihin oli sijoitettu pieniä kameroita. Niiden kuvavirta päätyi kannettavaan tietokoneeseen, joka oli hyvin siivotussa asunnossa Tukholman eteläisessä lähiössä. Nuori mies tutki herkeämättä kuvavirtaa. Oli myöhäinen yö.

Siskokset tekivät yövuoroa. Vuoron valintaan oli moninaisia syitä, mutta yleensä ne liittyivät ennen muuta rahaan. Tunneista maksettiin paremmin, kun ulkona oli pimeää ja useimmat nukkuivat. Toisilla oli muita syitä elämän palapelissä. Aikataulujen sovittaminen perheen tai parisuhteen mukaan. Jotta voisi olla päivällä kotona, kun lapsi tuli koulusta kotiin. Jotta voisi olla puolison seurassa mahdollisimman paljon. Tai voisi vältellä puolisoa mahdollisimman paljon. Yliopistollisessa lastensairaalassa vastasyntyneiden osaston ikkunasta katseli ulos

Ismaila al Beda, jolla syy oli epätavallinen muttei sen yksinkertaisempi. Syy nimeltä Shirin al Beda oli hänen 18 kuukautta nuorempi sisarensa, joka oli töissä osastolla 74, kaksi kerrosta alempana samassa rakennuksessa Tukholman Södermalmilla. Soviteltujen vuorolistojensa ansiosta kaksi sisarusta kohtasivat ainakin kerran pari yössä, joivat kupin kahvia ja juttelivat. Väliin jäävinä aikoina he pysyivät toistensa ajatuksissa. Ei tarvinnut uskoa telepatiaa tai yliaistilliseen havainnointiin voidakseen huomata, että sisarukset olivat erittäin läheisiä ja pystyivät usein tuntemaan toistensa läsnäolon, vaikka he eivät olleet samassa huoneessa.

Puut kahisivat ikkunan ulkopuolella, rauhaton tumma tuuli kulki lehvästössä. Kaksi katulamppua alhaalla Tantogatanilla antoi yöhön niukasti valoa. Kello oli hitusen yli kolme, milloin on kaikkein pimeintä. Kestäisi vielä pari tuntia, että auringonvalo hiipisi esiin idästä, hitaasti mutta varmasti. Se lähti jostain Itämeren yltä ja saavutti saariston ja Nackan kautta Södermalmin. Varovainen valo laimensi pimeyttä, kunnes kaikki muodot ja piirteet olivat äkkiä näkyvillä. Hyvän aikaa jatkunut korkeapaine oli tuonut mukanaan upeita, lämpimiä kevätpäiviä. Ismaila jatkoi hoitajien työvaatteiden viikkaamista ja lähti viemään niitä varastoon, missä hän jätti ne puhtaiden vaatteiden hyllylle. Vastasyntyneiden osastolla hoidettiin vauvoja, jotka eivät voineet eri ongelmien takia lähteä vielä sairaalasta. Pulmana saattoivat olla hengitysvaikeudet, alhainen verensokeri, keltaisuus, infektiot, synnytykskomplikaatiot tai epämuodostumat. Osaston tehohoidossa oli myös erittäin varhain, raskausviikoilla 23–27, syntyneitä vauvoja. Hoitojakso saattoi kestää vain muutamasta tunnista useaan kuukauteen.

Ismaila palasi käytävään, luki ilmoitustaulun tiedotteita ja huomasi äidin, joka istui hiljaa tuudittamassa lastaan sohvassa. Katon lamput oli sammutettu. Hän nyökkäsi naiselle, mutta ei sanonut mitään. Yö oli suurta hiljaisuutta. Äkkiä puhelin piippasi Ismailan taskussa. Hän tiesi katsomatta, että se oli Shirin ja heidän oli aika tavata. Hän jätti osaston vaivihkaa rappukuilun kautta. Al Bedan kaksi sisarusta kohtasivat totuttuun tapaan heidän osastojensa välisessä tyhjässä kerroksessa. Kummallakin oli kahvikupillinen mukanaan.

"Miten menee?"

"Rauhallinen yö", Shirin vastasi. "Ei mitään erikoista. Lapset nukkuvat alhaalla. Mikä päivä tänään on?"

"Keskiviikko alkoi juuri."

Shirin nyökkäsi. "Millaista teillä ylhäällä on?"

"Sama juttu, hyvin hiljaista. Oletko käynyt alhaalla akuutissa tänä yönä?"

Shirin puisti päätään. Ainoastaan katutason akuuttiosastolla yöt saattoivat käydä dramaattisiksi ja arvaamattomiksi. Joskus sisarukset menivät alas katsomaan ja juttelemaan akuutin hoitajien kanssa, kenties myös auttamaan hetkeksi, jos potilasvirran käsittelyssä oli hankaluuksia. Se oli silti harvinaista, yleensä siskokset pysyivät ylemmissä kerroksissa. Valvontakamerat asentanut mies tiesi tämän. Hän oli seurannut siskosten yhteistoimia ja tarkkaili heitä nytkin, kun vaimeat äänet erottuivat rappukuilusta. Kamerat olivat varmuustoimenpide. Miehen täytyi tietää, jos juuri tänä yönä tapahtuisi jotain suurta ja odottamatonta. Tähän mennessä sellaisesta ei ollut merkkejä. Kaikki oli kuten aina, juuri niin kuin hän halusikin. Hän tarkensi kuvaa sisariin, tutki molempia ja

heidän vuoropuheluaan, muttei havainnut minkään rikkovan tuttua yönkulkua.

Al Bedan siskokset olivat Ruotsin kansalaisia, mutta syntyneet ja kasvaneet Libanonissa palestiinalaisten pakolaisleirillä, heti Israelin rajasta pohjoiseen. He olivat neljissäkymmenissä ja puhuivat lähes virheetöntä ruotsia. Kumpikin asui Södermalmilla, sairaalan lähistöllä, ja oli naimisissa. Ismailan mies Sten oli ruotsalainen ja Shirinin mies Donny hollantilainen. Heillä molemmilla oli kaksi lasta, jotka olivat melkein samanikäisiä. Vuoden kuluttua Shirinin syntymästä perhe oli muuttanut Sabran ja Shatilan leirien joukkomurhien vuoksi. Isän kontaktiverkon kautta he päätyivät lopulta Ruotsiin, kävivät siellä koulut ja valmistuivat Tukholmassa sairaanhoitajiksi. Heidän geeninsä tai elämänsä, elleivät molemmat, muovasivat heistä itsenäisiä, päättäväisiä ja toimintakykyisiä naisia, jotka eivät taipuneet minkään tai kenenkään alle. Kahvit juotuaan kumpikin palasi osastolleen, yhä tietämättä, että heitä kuvattiin. Ismaila nousi kerroksen vastasyntyneiden osastolle ja Shirin meni alas osastolle 74. Hartiahuiviensa tähden he erottuivat muista hoitajista. He olivat erityisen pidettyjä. Vuoroa oli jäljellä pari tuntia, sitten työt saisi luovuttaa päivävuorolle ja kävellä yhtä matkaa Tantolundenin läpi takaisin Hornsgatanin vuokra-asunnoille, jotka olivat Högalidin kirkon paikkeilla. Katsomalla ulos ikkunasta he olisivat nähneet, että parkkipaikka oli täynnä käärmeitä. Joukoittain käärmeitä kiemursi sairaalan ympärillä. Lepakot halkoivat öistä ilmaa. Teki kipeää hengittää.

Luku 1

HANNAH KAUFMANIN VÄSYMYS

Hän kuuli äänen pimeydessä. Se tuli kuin tyhjästä eikä suostunut lakkaamaan. Vaati muutaman sekunnin, että Hannah Kaufman käsitti oman puhelimensa hälytysäänien rikkovan sysipimeän huoneen hiljaisuutta. Hän kuunteli taas yön sylissä. Sitten hän aukaisi vastahakoisesti silmänsä ja koetti hahmottaa tilaa. Missä se hiton puhelin oli? Mihin hän oli laskenut sen illalla? Saattoiko nyt todella olla jo aamu? Tuntui vaikealta uskoa sitä. Hän kurotti oikeaa kättään ja totesi, että puoliso Erik oli edelleen sängyssä hänen vieressään. Erikin vaaleat hiukset pilkistivät esiin peiton alta. Hannah kuuli hänen tasaisen hengityksensä.

Oli huhtikuun alku, ja kaikki maailman tilintarkastajat olivat kiireisiä ennen yhtiökokousten aikaa. Niin myös BDF:n toimistossa, missä Erik oli ollut töissä kaksi vuotta. Hän tuli joka päivä kotiin myöhään illalla, viikonloppuja myöten, ja lähti

varhain aamulla mutisten, että "toukokuussa helpottaa, ihan varmasti kesäkuussa".

Poliisina myös Hannah teki pitkiä päiviä. Toisin kuin miehensä, hän teki niitä vuoden ympäri eikä pelkästään vuotuisten tilinpäätösten aikaan. Poliisi ja tilintarkastaja: he olivat erikoinen pari. Hannahin katse kiersi edelleen huoneessa, kunnes hän vähitellen tottui ympäröivään pimeyteen. Vasen käsi tunnusteli lattiaa sängyn viereltä ja osui viimein puhelimeen. Hän näki ruudulla ajan 05:15, painoi hälytyksen pois ja vajosi huokaisten takaisin sänkyyn. Väsymys oli lähellä nujertaa hänet. Valtavalla ponnistuksella hän nousi viimein sängynreunalle ja kurotteli vaatteita, jotka lojuivat pinossa lattialla. Kun Hannah yritti jälkikäteen miettiä asiaa – oliko hänellä ollut jotain ennakkoaavistuksia vai ei – hän päätyi aina toteamaan, ettei tiennyt. Aamu oli ollut äänetön ja pimeä, mutta oliko hän osannut yhdistää sitä menneeseen tai tulevaan, sitä hän ei tiennyt. Hannah muisti, että hän oli ajatellut ensi sijassa kahvia, mikä tuntui jälkikäteen erittäin lattealta.

Hannah Kaufmanin jättimäinen väsymys tänä aamuna ei ollut seurausta raskaasta työvuorosta kiertävässä toimistossa poliisibussin takaosassa. Eivätkä sitä aiheuttaneet myöskään liian monet punaviinilasilliset edellisenä iltana tai yksi jakso liikaa jotain uutta Netflixin sarjaa. Hannah sairasti Hashimoton tautia, johon liittyi kehon hormonituotannon epätasapaino. Häiriön pohjana oli kilpirauhasen vajaatoiminta, josta seurasi epätavallisen matalat tasot useissa kehon soluissa, välittäjäaineissa ja proteiineissa, jotka puolestaan säätelivät kehon toimintatasoa, aineenvaihduntaa ja valppautta. Erik tuhisi unessa. Hän ei ollut herännyt siihen, että Hannah nousi istumaan sängyssä. Erik kutsui hänen tilaansa "valtamerien

väsymykseksi", mitä hänkään siitä tiesi? Hannah ei kaivannut runoilijaksi tekeytyviä tilintarkastajia. Jopa poliisit olivat parempia runoilijoita, eikä se ollut vähän sanottu. Sillä ei ollut mitään merkitystä. Hän rakasti Erikiä joka tapauksessa. Ja hän oli väsynyt, siinä Erik oli oikeassa. Aivan kuolemanväsynyt, mikä ei ollut ihme siihen kellonaikaan.

Joskus kun Hannah tuli töistä kotiin, hän jaksoi vaivoin liikkuu. Hän laskeutui kuin sumu olohuoneen sohvalle viltti jalkojensa päällä. Katseli kattoon, vajosi uneen, eikä jaksanut edes laittaa ruokaa. Juuttui siihen mihin asettui. Jollain konstilla hän oli töissä pystynyt vuosien ajan salaamaan tilansa. Hannah oli oppinut sulkemaan väsymyksen sisäänsä ja hallitsemaan sitä, kun työtovereita oli ympärillä. Sitä pahemmin hän oli lopussa päästessään kotiin. Nykyään hän asetti toivonsa siihen, että tulisi joskus raskaaksi, mikä toivottavasti voisi ravistella kehoa ja auttaa sitä korjaamaan hormonitasapainoa itsestään. Jos hyvin kävi. Joskus hän peräti toivoi, aivan tosissaan, että fyysinen täry, todellinen isku kilpirauhaseen herättäisi sen täyteen toimintaan. Hannah tarvitsi ulkoista järkytystä, ei lisää lääkettä. Hän oli ottanut uskollisesti Levaxinia joka päivä vuosien ajan, mutta tunsu ettei se enää auttanut. Näin hän ajatteli maassaan iltapäivisin tuijottamassa kattoon, lähes pökertyneenä ja kiittolisena, että Erik tulisi vasta monen tunnin päästä kotiin.

Nämä ajatukset kiersivät taas päässä, kun Hannah tutki itseään kylpyhuoneen peilistä ja kokosi hiuksensa nutturalle. Kaikki oli kuten ennen, paitsi pussit silmien alla olivat poikkeuksellisen suuret. Pitkä suora nenä, tummien silmien terävä katse ja korostuneet poskipäät, jotka piirsivät korkeat kulmat kasvoin. Hannah Kaufman, poliisi. Hän rakasti työtään komisariona eikä olisi vaihtanut sitä mihinkään. Se piti häntä

pystyssä. Työ, sekä Erikin ja hänen yhteiset haaveet tulevaisuudesta omassa pienessä talossa.

Hannah näki thaikärrystä ja muista noutopaikoista haettujen ruokapakkausten kasat sekä tiskaamattomat lasit keittiössä ennen lähtöä autolle, jonka hän oli jättänyt autopaikalle heidän vihreän rivitalonsa eteen. Erikoinen väri. Erik menisi kai taksilla töihin yhtiön piikkiin, sillä se oli sallittua, jos tuli töihin viimeistään 6.30 tai lähti 22.30:n jälkeen. Kahvipannukin oli tiskaamatta eikä näyttänyt oikein kutsuvalta. Pitäisi odottaa, että hän pääsi töihin. Hannah tarvitsi kahvia välttääkseen muuten väijäämättömän päänsäryn, mutta nopealla lähdöllä oli puolensa. Muuten oli vaarana, että hän juuttuisi kotiin eikä saisi otettua seuraavaa tärkeää askelta.

Päivän vuoro alkaisi 6.30. Hänen piti vapauttaa mahdollisimman nopeasti komisario Maria Svensson, joka teki yövuoroa bussissa. Maria oli hänen parhaita ystäviään töissä. Hannah oli jo myöhässä. Ensin hän ilmoittautuisi, sitten hakisi kahvia avuksi, kun hän suunnittelisi tulevaa päivää. "Tee suunnitelma, se menee hukkaan!" kuului juutalainen sananparsa. Se kuvasi täysin Hannahin päiviä. Niistä kehkeytyi harvoin sellaisia kuin hän ajatteli.

ENSIMMÄINEN VAROITUS

Heti saatuaan sinisen Volvon käyntiin hän soitti Erikille herätyksen. Puhelu meni suoraan äänipostiin, joten hän antoi sen sijaan auton mediasoittimen toistaa Radio Tukholman lähetystä, kun hän kääntyi Nackaledenille kohti kaupunkia, Kungsholmenia, poliisitaloa ja odottavaa työpäivää. He olivat olleet lähes kaksi vuotta naimisissa, eikä hän ollut vielääkään raskaana.

"Hei, tämä on Erik Kaufmanin numero BDF:ssä. En voi ottaa puheluaasi vastaan, mutta..." Ei, Hannah ei tuntenut mitään halua jättää ääniviestiä omalle miehelleen. Hän oli silti edelleen iloinen, että tämä oli ottanut hänen sukunimensä. Kaufman rökitti Petterssonin jokaisena päivänä viikosta, myös sunnuntaina. Kojelaudan kello näytti 6.00. Liikenne oli poikkeuksellisen kevyttä. Nackasta töihin autoilevat käyttivät kaikki keinot, jotta pystyivät välttämään sisäänmenoväylien ruuhkat. Aurinko paistoi. Tukholma oli kaunis tähän aikaan vuodesta. Hänen piti miettiä, mikä päivä tänään oli. Keskiviikko. Kun Hannah saapui Sicklaan, hän kääntyi suoraan alas Södra Länkenin tunneliin väistääkseen Slussenia kiertävät jonot. Liikennekaaos jatkuisi ainakin kolme vuotta, takuulla pitempään. Hän kaasutti, ohitti jokusen auton ja oli Gullmarsplanin tienoilla, kun Maria soitti hänelle. Se oli ensimmäinen varoitusmerkki.

Radio Tukholman pirteä ääni katosi kuuluvilta, kun puhelu yhdistyi, ja Hannah kuuli välittömästi kollegansa olevan huolestunut.

"Hannah, Maria täällä, oletko tulossa?"

"Olen jo Gullmarsplanin kohdalla, miten niin? Huomenta sinullekin!"

"Anteeksi, huomenta Hannah, mutta RLC sai hälytyksen laukauksista Söderin sairaalan lähistöllä. Tulin juuri tänne. Jotain on tekeillä." RLC oli alueellinen välityskeskus, jonka kautta kulkivat yhteisön hätäpuhelut, usein numeroista 112 ja 11414. Sieltä ne välitettiin tahoille, jotka toteuttivat käytännön toimet. Hannah nousi pystympään asentoon ajajan penkillä ja tunsu kasvojensa ihon kiristävän. Se oli usein toistunut tunne, kun hän hermostui, niin kuin hän olisi tuulitunnelissa.

"Laukauksia missä?" Hannah kysyi. "Milloin?"

"Yliopistollinen lastensairaala, tiedät sen uuden paikan SÖS:n pääsisäänkäynnin takana, suuri ja näyttävä rakennus. Pari eläkeläistä soitti toisistaan tietämättä. He eivät olleet aivan varmoja, olivatko ne laukauksia. Kovia ääniä vain. Ehkä autonovien paukahduksia. En oikein tiedä."

Useimmat asukkaat olivat nykyään oppineet tunnistamaan laukausten äänet, koska ampumistapausten määrä oli kasvanut. Hannahilla ei ollut omia lapsia, eikä hän ollut koskaan käynyt Södermalmin uudessa lastensairaalassa. Mutta hän oli kuullut puhuttavan siitä ja tiesi, missä se sijaitsi. Sen sijaan, että olisi jatkanut poliisitalolle, hän kääntyi ylös poistumistunneliin, joka tuli juuri kohdalle oikealla puolella.

"Tartun heti asiaan, Maria", hän sanoi. "Olen jo matkalla." Hänen piti vapauttaa Maria yövuorosta, eikä ollut niin väliä, jos se tapahtui muualla kuin poliisitalolla.

"Tulossa on useita autoja. On epäselvää mitä tapahtui, mutta hälytysten mukaan äänet olivat kovia. Voihan kyse olla vain yliherkistä eläkeläisistä, jotka eivät saaneet nukuttua."

"Minusta tuo ei kuulosta hyvältä", Hannah sanoi puoliksi itselleen ja puoliksi kollegalle linjan päässä. "Ei ollenkaan."

"Tule niin äkkiä kuin pääset! Vaihto on tänään kentällä", Maria sanoi ja katkaisi puhelun.

YLIOPISTOLLINEN LASTENSAIRAALA

Hannah kiihdytti, kun Radio Tukholma palasi taas ääneen. Heti kun hän oli päässyt sillan yli Skanstullissa, hän kääntyi vasemmalle Ringvägenille, vaikka se oli kiellettyä, ja ajoi suoraan päin punaisia valoja. Hän huomasi GPS:n avulla, ettei vasemmalle kuulunut kääntyä liian aikaisin kohti suursairaalan

sisäänkäyntiä, joten hän ohitti sen ajotien. Vasta rakennettu lastensairaala oli saanut ikioman liittymänsä Ringvägeniltä. Poliisin hälytyssireenit kaikuivat jo etäältä. Muitakin kuin hän oli selvästi matkalla. Hälytys oli levinnyt laajalle. Kukaan ei ollut ilmeisesti silti kertonut vielä medialle, sillä radiojuontajat höpisivät omiaan kuin mitään vakavaa ei olisi tapahtunut. Taas yksi huoleton arkipäivä suurkaupungissa. Hän painoi radion pois päältä ärsyyntynein elein. "Saamari!" hän mutisi. "Kaikkea sontaa!" Hän kääntyi vasemmalle Tantogatanille ja hiljensi vauhtia. Poliisiauto oli pysähtynyt 200 metriä edempänä vuoropäällikön bussin viereen, missä Maria oletettavasti valmistautui päättämään vuoronsa pitkän yön jälkeen. Taustapeilissä näkyi vielä yksi radioauto. Hannah pysäköi bussin taakse, meni koputtamaan sivuovelle ja astui sisään. Maria Svensson tosiaan istui tietokonepöydän ääressä. Hänen vaaleat hiuksensa ulottuivat olkapäiden ylitse. Hän nosti katseensa ja näki Hannahin.

"Kiitos, että tulit heti!"

"Ei hätää. Joku saa tulla tuomaan kampeeni tänne. Mitä täällä tapahtuu?"

"Emme tiedä vielä. Tuolla ylhäällä on jotain tekeillä." Maria nyökäytti kohti sairaalarakennuksen takaovea, joka näkyi mäen päällä.

"Tekeillä?"

"Joku on ilmeisesti ampunut aseella sisällä ja sisäänkäynnin luona, siitä ei ole vielä varmuutta. Satuimme olemaan lähellä, asuntomurto Liljeholmenissa, kun hälytys tuli. En tiedä enempää kuin sinä. Jotain sotkua tässä on."

Kun poliisi Hannah Kaufman on eräänä tavallisena päivänä matkalla töihin, hän saa yllättävän puhelun. Tukholman yliopistollisessa lastensairaalassa on ammuttu laukauksia.

Hannah ajaa suoraan sairaalaan, jossa häntä odottaa kauhistuttava tilanne. Terroristit ovat vallanneet rakennuksen. He aikovat teloittaa kylmäverisesti yhden lapsen tunnissa, jolleivät saa haluamaansa. Hannah on joutunut keskelle panttivankidraamaa, joka vaikuttaa pahalta painajaiselta – onko hänellä mitään mahdollisuuksia pelastaa viattomien lasten henkeä?

Karl Eidem on ruotsalainen kirjailija ja talousanalyytikko. Jale Poljarevius puolestaan on ruotsalainen poliisiylitarkastaja. Yhdessä he ovat kirjoittaneet hyytävän ”Lastensairaala”-trillerin.